

Code | Expertisecentrum van Lessius

In deze nieuwsbrief ...

... willen we u informeren over:

- de **sociale kaart** dyslexie en dyscalculie, een online overzicht van het aanbod aan diagnostiek en begeleiding op het vlak van leerstoornissen in Vlaanderen;
- de resultaten van ons **onderzoek** naar de werkzame en niet-werkzame aspecten in de **ondersteuning van jongvolwassenen met dyslexie**;
- de publicatie van het **boek** 'Jongvolwassenen met dyslexie. Diagnostiek en begeleiding in wetenschap en praktijk' in de Acco Code Lessius reeks;
- het **aanbod** (zowel vast als op maat) en de andere **activiteiten** van Code (diagnostiek, begeleiding, vorming, onderzoek) in een notendop.

Code is een expertisecentrum van de Groep Gezondheid & Welzijn van Lessius. Het slaat een brug tussen wetenschappelijk onderzoek, hulp- en dienstverlening op het vlak van dyslexie, dyscalculie, ADHD, taal en taal- en leerstoornissen in een meertalige context.

Sociale Kaart Dyslexie en Dyscalculie

De sociale kaart wil zowel het brede publiek als de professionele hulpverlener (in het kader van doorverwijzing) wegwijs maken in het aanbod voor **diagnostiek** en **begeleiding** op het vlak van leerstoornissen (dyslexie en dyscalculie) én ADHD. Via de sociale kaart www.codelessius.eu/desocialekaart kan in Vlaanderen een hulpverlener gezocht worden aan de hand van volgende zoekcriteria:

- dyslexie of dyscalculie (of ADHD)
- provincie
- leeftijd (kind/adolescent/volwassene)
- type voorziening/hulpverlener

Nieuwe hulpverleners kunnen zich via deze link registreren zodat het overzicht up-to-date blijft. Kenmerken van wetenschappelijk verantwoorde diagnostiek en begeleiding voor dyslexie en dyscalculie worden toegelicht op dezelfde website.

Wat is werkzaam in de ondersteuning van jongvolwassenen met dyslexie?

DOEL VAN HET ONDERZOEKSPROJECT

Jongvolwassenen met dyslexie worden met specifieke problemen geconfronteerd tijdens hun schoolloopbaan. Begeleiding en ondersteuning van deze doelgroep dient daarom afgestemd te worden op hun specifieke vragen en noden. Dit onderzoek wil hieraan tegemoetkomen door de werkzame en niet-werkzame aspecten van ondersteuning in kaart te brengen. Deze bevindingen worden geïntegreerd in het wetenschappelijk verantwoord begeleidingspakket voor jongvolwassenen met dyslexie, dat Code aanbiedt.

HOE?

Alle deelnemers aan deze studie (61 in totaal) werden geïnterviewd. Volgende thema's kwamen aan bod:

- de impact van de leerstoornis (zowel op de studies als in het dagelijkse leven);
- werkzame en niet-werkzame aspecten van ondersteuning;
- ervaren noden op het vlak van ondersteuning.

Zowel de jongvolwassenen zelf, als hun ouders, hulpverleners en studiebegeleiders namen deel.

De meerderheid van de jongvolwassenen studeerde aan een hogeschool; een kleine groep zat in de derde graad van het secundair onderwijs. Eén jongvolwassene had zijn studies stopgezet.

RESULTATEN

We bespreken de belangrijkste resultaten hieronder. Voor meer informatie kunt u ons altijd contacteren.

Impact

Alle deelnemers (zowel jongvolwassenen, ouders, hulpverleners als studiebegeleiders) beschouwen het aanleren van vreemde talen als één van de **kernmoeilijkheden**. Begrijpend lezen wordt door de jongeren zelf als struikelblok beschouwd. Zij worden hier in hun studies immers vaak mee geconfronteerd. Ouders, hulpverleners en studiebegeleiders zien dit niet als kernprobleem.

Dyslexie blijkt de **studiekeuze** te beïnvloeden; talige richtingen worden vaak vermeden. De ouders vermelden ook dat zij vaak tegenstrijdig advies (van de school enerzijds en de hulpverlener anderzijds) krijgen over de studiekeuze.

Jongvolwassenen met dyslexie volgen niet het standaardtraject, maar doen vaak langer over hun studies. Over het overdoen van een schooljaar in de lagere school zijn de meningen verdeeld. De meerderheid van de jongvolwassenen heeft de indruk dat dit hen goed heeft geholpen, terwijl heel wat ouders het als niet-werkzaam beschouwen.

Zowat alle deelnemers vertellen dat de leerstoornis een impact heeft of gehad heeft op hun **zelfvertrouwen**. Daaraan gekoppeld spreekt men vaak over faalangst en stress.

Als jongvolwassenen beschikken over **vrije tijd**, dan is dat omdat zij dit plannen. Als er niet gepland wordt, dan blijkt er vaak amper vrije tijd te bestaan. Nochtans geven de hulpverleners aan dat vrije tijd net cruciaal is voor jongvolwassenen met dyslexie, aangezien zij daarin hun talenten en sterktes kunnen ontwikkelen.

Ondersteuning

Onderwijsfaciliteiten worden nauwelijks toegepast op school. De jongvolwassenen vinden het echter wel werkzaam om niet te moeten voorlezen in de klas, zoals geïllustreerd wordt door het volgende citaat:

"Ik moet in de klas ook niet alleen voorlezen want (aarzelend) dat is nogal gênant af en toe. Euh, vooral omdat ik ook woorden dan verkeerd zeg en dan moet iedereen daarmee lachen en dat is echt niet leuk."

Meer tijd krijgen voor een examen wordt het vaakst genoemd als **examenfaciliteit** en wordt ook als werkzaam ervaren. De extra tijd wordt door de student niet altijd benut, maar zorgt wel voor minder stress.

Alle deelnemers vinden de **rol van de leerkracht/docent** zeer belangrijk en beschouwen de kennis van de leerkracht over dyslexie als een voorwaarde om begrip te kunnen tonen voor studenten met dyslexie.

Ondersteuning op het vlak van **studievaardigheden** wordt als werkzaam ervaren als (en alleen als) de ondersteuning individueel wordt aangepast en niet voorbij gaat aan de problemen die studenten met dyslexie ervaren.

Wanneer er op school een contactpersoon is, een **aanspreekpunt**, dan wordt dat steeds als zinvol ervaren.

Noden

Een zeer frequent aangebrachte en als zeer belangrijk ervaren nood is de vraag naar **individueel aangepaste ondersteuning**. Op maat werken is een must voor jongeren met dyslexie. Standaardlijstjes met faciliteiten worden als niet-werkzaam ervaren. Bovendien zijn de jongeren en de hulpverleners vragende partij om de faciliteiten-op-maat na verloop van tijd te evalueren.

Een belangrijke nood blijkt ook de **communicatie** tussen alle betrokken partijen (de school, de hulpverlener, de ouders en de jongere zelf) over de ondersteuning van de jongere.

Men stoot nog vrij vaak op onbegrip bij leerkrachten. De deelnemers ervaren dat juiste **informatie en kennis** over dyslexie vaak ontbreekt.

Sommige jongeren willen graag een computer gebruiken, hetzij in de les, hetzij tijdens het examen. Er zijn echter een aantal **barrières** voor het gebruik van **software**. De belangrijkste barrière is de kostprijs. Deze wordt volgens de deelnemers opgeheven als de school in de kostprijs tussenkومت.

CONCLUSIES

De interviews brachten heel wat werkzame, maar ook niet-werkzame aspecten van ondersteuning aan het licht. Bovendien kregen we als onderzoekers meer inzicht in de betekenis van elk thema voor de verschillende deelnemers. Een van de deelnemers verwoordde de impact van dyslexie bijvoorbeeld als volgt: *"Er is geen dag dat je daar niet mee geconfronteerd wordt."*

Onze **begeleidingspakketten** worden verder afgestemd op deze inzichten. In een volgende fase van dit onderzoeksproject zal de effectiviteit van deze begeleidingspakketten onderzocht worden. Op die manier willen we bijdragen aan de wetenschappelijk verantwoorde ondersteuning van jongvolwassenen met dyslexie, zodat zij alle kansen krijgen om hun studies succesvol te doorlopen.

Meer informatie over dit onderzoeksproject vindt u op www.codelessius.eu/expertisegebieden (klik door op 'Dyslexie en dyscalculie' en vervolgens op 'Research'). U kunt ons eveneens telefonisch contacteren (03/241 08 09) of via mail op jolien.debrauwer@lessius.eu.

Boek Jongvolwassenen met dyslexie

Graag stellen we u de publicatie voor van het tweede boek in de Acco Code Lessius reeks 'Jongvolwassenen met dyslexie. Diagnostiek en begeleiding in wetenschap en praktijk' (redactie: Astrid Geudens, Dieter Baeyens, Kirsten Schraeyen, Kathleen Maetens, Jolien De Brauwer en Maaïke Loncke). In twaalf hoofdstukken biedt dit boek een overzicht van de wetenschappelijke en praktijkgerelateerde kennis over dyslexie bij jongvolwassenen in Vlaanderen en Nederland.

Toonaangevende experts bieden elk hun kijk op het domein vanuit **zes thematieken**: (1) wetenschappelijke achtergrond en kritische kanttekeningen; (2) knelpunten en nieuwe perspectieven in de diagnostiek van 16+; (3) begeleiding en behandeling van jongvolwassenen met dyslexie; (4) sociaal-emotionele gevolgen van dyslexie; (5) comorbiditeit van dyslexie met andere leer- en ontwikkelingsstoornissen; en (6) beleid ten aanzien van zorg voor jongvolwassenen met dyslexie.

Team Leerstoornissen: andere activiteiten

Diagnostiek

Code staat in voor een verantwoorde diagnostiek van dyslexie en dyscalculie bij kinderen, jongeren en (jong)volwassenen. Vaardigheden op vlak van lezen, spellen en/of rekenen worden gekaderd binnen het totaalprofiel van de cliënt, om een ruimer inzicht te krijgen in de problematiek en adviezen-op-maat te kunnen formuleren.

Vorming

Het team Leerstoornissen organiseert diverse vormingsdagen over dyslexie en dyscalculie voor hulpverleners, leerkrachten en docenten, ouders en beleidsverantwoordelijken. Deze vormingen kunnen ook op maat worden verzorgd.

Begeleiding

Voor studenten met dyslexie biedt Code een begeleidingspakket aan, waarin studenten onder meer een eigen studiemethode leren ontwikkelen, aangepast aan hun specifieke lees- en/of spellingmoeilijkheden. Voor deze doelgroep biedt Code ook individuele aangepaste workshops en workshops Sprint aan. Kinderen met spelling- of handvaardigheidsproblemen kunnen dan weer vlot leren typen in de workshops TypTien.

Meer info?

Voor meer informatie over de activiteiten van het team Leerstoornissen kunt u terecht op onze website www.codelessius.eu/expertisegebieden, klik vervolgens op 'Dyslexie en dyscalculie'. Aarzel ook niet ons te contacteren via het nummer 03/241 08 09 of via code@lessius.eu.

Andere activiteiten van Code

Team Taal- en leerstoornissen in een meertalige context

Code biedt een breed gamma aan **vormingen**, onder meer voor hulpverleners die instaan voor de begeleiding van meertalige kinderen of jongeren. Deze vormingen kunnen eveneens op maat worden verzorgd. Voor meer informatie hierover kunt u terecht bij charlotte.mostaert@lessius.eu of op onze website www.codelessius.eu/kalender.

Het team werkte een **informatiefolder** uit over de taalontwikkeling in een meertalige context, initieel gericht aan ouders. De folder blijkt echter ook een goede informatiebron te zijn voor leerkrachten. De brochure is te downloaden via www.codelessius.eu/code (klik vervolgens op 'Folders') of te bestellen in beperkte oplage. Voor inhoudelijke vragen kunt u zich steeds richten tot charlotte.mostaert@lessius.eu.

Team Gedrags- en Ontwikkelingsstoornissen

Code organiseert in samenwerking met K.U.Leuven een individuele **training 'planning en organisatie'** voor studenten uit het hoger onderwijs met ADHD. De training maakt deel uit van een studie met als doel te bekijken of de training succesvol is voor studenten met ADHD.

Het doel van de training is dat studenten leren hoe ze hun dagelijkse leven in het algemeen en hun studies in het bijzonder beter kunnen plannen en organiseren om uiteindelijk meer succes te bereiken.

De training verloopt individueel en bestaat uit 8 sessies van 45 minuten. Meer informatie vindt u op de website: www.codelessius.eu/expertisegebieden (klik op ADHD en vervolgens op 'Begeleiding') of via e-mail: lotte.vandyck@lessius.eu.